

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Akademik Dergi

Cilt 3, Sayı 12, Kış 2006-2007

INTERNATIONAL RELATIONS

Academic Journal

Volume 3, Number 12, Winter 2006-2007

ULUSLARARASI İLİŞKİLER hakemli bir dergidir.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER, *International Political Science Abstracts (IPSA)*, *International Bibliography of the Social Sciences (IBSS)*, *America: History and Life*, *Historical Abstracts*, *Worldwide Political Science Abstracts*, *Sociological Abstracts*, *Social Services Abstracts*, *PAIS International*, *Elsevier Bibliographic Databases (GEOBASE, Mosby Yearbooks, Scopus)*, *International Bibliography of Periodical Literature in the Humanities and Social Sciences (IBZ)*, *International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature in the Humanities and Social Sciences (IBR)* ve *Linguistics and Language Behavior Abstracts* tarafından taranmaktadır.

INTERNATIONAL RELATIONS is abstracted and indexed in *International Political Science Abstracts (IPSA)*, *International Bibliography of the Social Sciences (IBSS)*, *America: History and Life*, *Historical Abstracts*, *Worldwide Political Science Abstracts*, *Sociological Abstracts*, *Social Services Abstracts*, *PAIS International*, *Elsevier Bibliographic Databases (GEOBASE, Mosby Yearbooks, Scopus)*, *International Bibliography of Periodical Literature in the Humanities and Social Sciences (IBZ)*, *International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature in the Humanities and Social Sciences (IBR)* and *Linguistics and Language Behavior Abstracts*.

Dergiye yazı göndermek isteyenler için yazışma adresi:

Birgül Demirtaş-Coşkun
Başkent Üniversitesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü
Eskişehir Yolu 20. km. Bağlıca Kampusu 06530 Ankara
Tel.: 0 312 234 10 10 / 1665
Faks: 0 312 234 10 43
E-posta: uidergisi@gmail.com
Web: www.uidergisi.com
Abonelik ücreti: 4 sayı için 50 YTL.,
öğrenciler için 40 YTL'dir.
(4. ciltten itibaren. Abone formu derginin arkasındadır.)

ULUSLARARASI İLİŞKİLER dergisinde belirtilen görüşler sadece yazarını bağlar.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER, Uluslararası İlişkiler Konseyi Derneği
işbirliğiyle hazırlanmaktadır.
Basım Tarihi: 17/04/ 2007

Tasarım: Siyasal Kitabevi
Dirim Sok. No: 23/2 Cebeci/ANKARA
Tel.: 320 45 10

Baskı: Berkay Ofset Ali Suavi Sokak
No: 1 / 27 Maltepe / ANKARA
Tel.: 231 28 42

Sahibi / Owner

Mustafa Aydın

Editörler / Editors

Mustafa Aydın, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
Çağrı Erhan, Ankara Üniversitesi

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Managing Coordinator

Nihat Ali Özcan, TEPAV

Yönetici Editör / Managing Editor

Birgül Demirtaş-Coşkun, Başkent Üniversitesi

Yardımcı Editörler / Assistant Editors

Çınar Özen, Gazi Üniversitesi
Ali Faik Demir, Galatasaray Üniversitesi
Oktay Tanrısever, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Selçuk Çolakoğlu, Adnan Menderes Üniversitesi

Yayın Kurulu / Editorial Board

Meliha Altunışık, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Gökhan Çetinsaya, İstanbul Teknik Üniversitesi
Ahmet K. Han, Kadir Has Üniversitesi
Fuat Keyman, Koç Üniversitesi
Kemal Kirişçi, Boğaziçi Üniversitesi
Gencer Özcan, Yıldız Teknik Üniversitesi

İngilizce Editörü / English Language Editor

Eddie Girdner, Başkent Üniversitesi

Yayın Koordinatörleri / Publication Coordinators

Erhan Akdemir, ATAUM
Ece Tanar

Hukuk Danışmanı / Legal Adviser

Aytekın Erol

Teknik Danışmanlar / Technology Advisers

Yüksel Samast, Forsnet
Orhan Samast, Forsnet

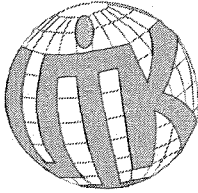
Asistanlar / Assistants

Sevil Özçalık, Hacettepe Üniversitesi
Mert Orhan Perk, Başkent Üniversitesi

Danışma Kurulu / Advisory Board

Gündüz Aktan, Avrasya Stratejik Araştırmalar
Merkezi
Tuğrul Arat, Ankara Üniversitesi
Güliden Ayman, Marmara Üniversitesi
Recep Boztemur, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Nur Bilge Criss, Bilkent Üniversitesi
Beril Dedeoğlu, Galatasaray Üniversitesi
Atıla Eralp, Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Haluk Günuğur, Başkent Üniversitesi
Yusuf Halaçoğlu, Türk Tarih Kurumu
Ersin Kalaycıoğlu, Işık Üniversitesi
Mustafa Kibaroglu, Bilkent Üniversitesi
Hasan Köni, Yeditepe Üniversitesi

Şule Kut, İstanbul Bilgi Üniversitesi
Ömer Kürkçüoğlu, Ankara Üniversitesi
Baskın Oran, Ankara Üniversitesi
İlber Ortaylı, Bilkent Üniversitesi
Soli Özel, İstanbul Bilgi Üniversitesi
Hüseyin Pazarcı, Atılım Üniversitesi
Philip Robins, University of Oxford
Sabri Sayarı, Sabancı Üniversitesi
Norman Stone, Koç Üniversitesi
Ercüment Tezcan, Galatasaray Üniversitesi
Enis Tulça, Galatasaray Üniversitesi
Nuri Yurdusev, Orta Doğu Teknik Üniversitesi

ULUSLARARASI
İLİŞKİLER KONSEYİ

Hakem Listesi (3. Cilt) (9.-12. Sayılar)
Soyadı Sırasına Göre

Sinem AKGÜL AÇIKMEŞE, Ankara
Üniversitesi
Prof. Dr. Nesrin ALGAN, Ankara
Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa AYDIN, TOBB Ekonomi
ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr. Sertaç BAŞEREN, Ankara
Üniversitesi
Doç. Dr. Sanem BAYKAL, Ankara
Üniversitesi
Doç. Dr. Nimet BERİKER, Sabancı
Üniversitesi
Doç. Dr. Pınar BİLGİN, Bilkent
Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yücel BOZDAĞLIOĞLU,
Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Erhan BÜYÜKAKINCI,
Galatasaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Brian L. COLBERT, İzmir
Ekonomi Üniversitesi
Prof. Dr. Costas M. CONSTANTINOU,
Keele University
Doç. Dr. Simten COŞAR, Başkent
Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mitat ÇELİKPALA, TOBB
Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
Prof. Dr. Gökhan ÇETİNSAYA, İstanbul
Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Menderes ÇINAR, Başkent
Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Selçuk ÇOLAKOĞLU,
Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Hasret ÇOMAK, Kocaeli
Üniversitesi
Prof. Dr. Beril DEDEOĞLU, Galatasaray
Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ali Faik DEMİR, Galatasaray
Üniversitesi
Dr. Birgül DEMİRTAŞ-COŞKUN, Başkent
Üniversitesi
Doç. Dr. Çağrı ERHAN, Ankara
Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ozan ERÖZDEN, Yıldız
Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan GÖZEN, Çankaya
Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aylin GÜNEY, Bilkent
Üniversitesi
Doç. Dr. Nazım İREM, Dokuz Eylül
Üniversitesi

Doç. Dr. Sevilay KAHRAMAN, Orta Doğu
Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Ali KARAOSMANOĞLU,
Bilkent Üniversitesi
Doç. Dr. Kamer KASIM, Abant İzzet
Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Funda KESKİN, Ankara
Üniversitesi
Prof. Dr. Fuat KEYMAN, Koç Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa KİBAROĞLU, Bilkent
Üniversitesi
Prof. Dr. Levent KÖKER, Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AL MARASHI, Koç
Üniversitesi ve Central European University
Yrd. Doç. Dr. Emel OKTAY, Hacettepe
Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şevket OVALI, Dokuz Eylül
Üniversitesi
Dr. Nihat Ali ÖZCAN, Türkiye Ekonomi
Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)
Dr. Özgür ÖZDAMAR, TOBB Ekonomi ve
Teknoloji Üniversitesi
Dr. Konuralp PAMUKÇU, University of
Phoenix-Chicago
Doç. Dr. Çınar ÖZEN, Gazi Üniversitesi
Derya SEVİNÇ, Türkiye Ekonomi
Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)
Yrd. Doç. Dr. Oktay TANRISEVER, Orta
Doğu Teknik Üniversitesi
Dr. Fatma TAŞDEMİR, Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Fatih TAYFUR, Orta Doğu
Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Erel TELLAL, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Gülgün TOSUN, Ege Üniversitesi
Prof. Dr. İlter TURAN, Bilgi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özlem TÜR, Orta Doğu
Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa TÜRKEŞ, Orta Doğu
Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Nasuh USLU, Kırıkkale
Üniversitesi
Prof. Dr. Alaeddin YALÇINKAYA,
Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Zuhul YEŞİLYURT
GÜNDÜZ, Başkent Üniversitesi
Doç. Dr. Türel YILMAZ, Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Gamze YÜCESAN ÖZDEMİR,
Gazi Üniversitesi

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Cilt 3, Sayı 12, Kış 2006-2007

İÇİNDEKİLER

Editörden.....vii

KURAMSAL

Islamic/Middle Eastern Conflict Resolution for Interpersonal and Intergroup Conflicts: Wisata, Sulha and Third-Party (Kişilerarası ve Gruplararası İslami Çatışma Çözümlemesi Yöntemleri: Arabuluculuk, Barış Yapma ve Üçüncü Taraflar) 3
Sezai ÖZÇELİK

BÖLGESEL-GÜNCEL

Sınırtaş Nehirlerdeki Su Uyuşmazlıklarına Farklı Yaklaşımlar: Uluslararası İlişkiler Disiplini Ne Sunabilir? 21
Ayşegül KİBAROĞLU-Vakur SÜMER

İnsancıl Müdahale: 1999 Kosova ve 2003 Irak Sonrası Durum 49
Funda KESKİN

Bush Doktrini: Küresel Bir Hegemonik İstikrar Arayışı mı? 71
Bülent Sarper AĞIR

The Magic Circle of Madness: How Europe Lost its Soul (Çılgınlığın Sihirli Döngüsü: Avrupa Ruhunu Nasıl Kaybetti) 101
Eddie J. GIRDNER

KİTAP İNCELEMESİ

Damien KINGSBURY (der.), *Violence in Between: Conflict and Security in Archipelagic Southeast Asia* 129
Jewellord Nem SINGH

Uluslararası İlişkiler Bibliyografyası (Eylül-Kasım 2006)..... 137

Konu Dizini (3. Cilt) 143

Yazar Dizini (3. Cilt) 145

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Vol. 3, No. 12, Winter 2006-2007

CONTENTS

Editorialvii

THEORETICAL

Islamic/Middle Eastern Conflict Resolution for Interpersonal and Intergroup Conflicts: Wisata, Sulha and Third-Party 3
Sezai ÖZÇELİK

REGIONAL – CURRENT AFFAIRS

Contending Approaches to Water Disputes in Transboundary River Basins: What can the Discipline of International Relations Offer? 21
Ayşegül KİBAROĞLU-Vakur SÜMER

Humanitarian Intervention: The Situation After the 1999 Kosovo and the 2003 Iraqi Cases 49
Funda KESKİN

The Bush Doctrine: A Search for Global Hegemonic Stability? 71
Bülent Sarper AĞIR

The Magic Circle of Madness: How Europe Lost its Soul 101
Eddie J. GIRDNER

Bibliography of International Relations 137
(September 2006-November 2006)

Subject Index (Volume 3) 143

Author Index (Volume 3) 145

Değerli Okurlarımız,

Üçüncü cildimizin son sayısıyla yeniden sizlerle birlikteyiz. *Uluslararası İlişkiler* Dergisi ilk sayısından bugüne kadar sürdürdüğü nitelikli yayın çizgisiyle Türkiye'deki akademik literatürde kendisine haklı bir yer edinmiştir. Dergimizin bugünlere ulaşmasına katkı sağlayan tüm yazarlarımıza, hakemlerimize ve siz okurlarımıza teşekkürü bir borç biliriz.

Ayrıca bu sayımızdan itibaren öğrenciler için indirimli abonelik kampanyası başlattığımızı sizlerle paylaşmak isteriz. Bu konuyla ilgili ayrıntılı bilgiyi derginin arkasındaki abone formunda bulabilirsiniz.

Soğuk Savaş'ın bitmesinin ardından Batı'da tartışılmaya başlanan, sona eren Sovyet tehdidinin yerini İslam kökenli terör örgütlerinin mi alacağı sorusu 11 Eylül saldırılarının ardından başka bir boyut kazanmıştır. Afganistan'a ve Irak'a gerçekleştirilen müdahaleler ve bu müdahalelerin ardından sorunların çözülmek yerine daha karmaşık bir boyut kazanması Batı ile İslam dünyası arasında önyargıların artmasına yol açmaktadır. Bu sayımızda kuramsal bölümde yer verdiğimiz "Islamic/Middle Eastern Conflict Resolution for Interpersonal and Intergroup Conflicts: Wisata, Sulha and Third-Party (Kişilerarası ve Gruplararası İslami Çatışma Çözümlemesi Yöntemleri: Arabuluculuk, Barış Yapma ve Üçüncü Taraflar)" başlıklı makalede Batı literatüründe önemli yer tutan Çatışmaların Çözümlemesi (*Conflict Resolution*) alanına İslam'ın nasıl bir katkı sağlayabileceği üzerinde durulmaktadır. Bu bağlamda, Sezai Özçelik'in kaleme aldığı makalede arabuluculuk, hakemlik ve barış yapma yöntemleri analiz edilmektedir.

İslami terörün yanı sıra 21. yüzyılda en çok tartışılan konulardan bir tanesi de küresel ısınma ve beraberinde getirdiği su problemleridir. Su gibi hayati bir kaynağın miktarının giderek daha da azalmakta olması petrol savaşlarının yerini su savaşlarının alacağı senaryolarının ortaya atılmasına yol açmaktadır. Bölgesel-güncel kısımdaki ilk makalemizde sınıraşan nehirlerden kaynaklanan su sorunu konusunda Uluslararası İlişkiler teorilerinin hangi farklı yaklaşımları ortaya koyduğu incelenmektedir. Ayşegül Kibaroglu ve Vakur Sümer'in makalesinde realizm, liberal kurumsalcılık ve uluslararası siyasi iktisat açısından su sorunu nasıl farklı şekillerde yaklaşılabilir analiz edilmektedir.

1999'da Kosova'daki şiddet olaylarını durdurmak için gerçekleştirilen müdahaleyle birlikte insani müdahale kavramı yoğun bir şekilde tartışılmaya başlanmıştır. Acaba gerçekten de sırf insani amaçlarla devletler müdahale gerçekleştirmekte midir yoksa aslında her müdahalenin ardında devletlerin çıkar algılamaları var mıdır? Hangi insani kriz durumlarına müdahale edilmekte, hangilerine müdahale edilmemekte-

dir? Funda Keskin'in "İnsancıl Müdahale: 1999 Kosova ve 2003 Irak Sonrası Durum" başlıklı makalesinde, bu sorulara cevap aranmakta ve insani müdahale uygulamalarıyla ilgili gelinen nokta tartışılmaktadır.

Bülent Sarper Ağır'ın "Bush Doktrini: Küresel Bir Hegemonik İstikrar Arayışı mı?" başlıklı makalesinde ise ABD'nin 11 Eylül'le birlikte değişen politikaları kuramsal bir çerçeveden ele alınmaktadır. Clinton dönemindeki iyicil hegemonyadan ABD'nin nasıl olup da hegemonik istikrara geçiş yaptığı ve bunun uluslararası sistem üzerindeki olası yansımaları da makalede tartışılmaktadır.

Eddie J. Girdner'in makalesinde ise geleneksel Avrupa Birliği (AB) tarihine alternatif bir yaklaşım bulacaksınız. Christopher Booker ve Richard North tarafından kaleme alınan *The Great Deception: The Secret History of the European Union* adlı kitaba dayanılarak yazılan inceleme yazısında Avrupa bütünleşmesi fikrinin kökenlerinin II. Dünya Savaşı'ndan çok daha öncesine gittiği ifade edilmektedir. Aynı zamanda çalışmada, AB'nin giderek merkezileşmesinin yarattığı sonuçların Avrupa halkları üzerindeki olumsuz etkileri de tartışılmaktadır.

Bu sayımızdaki kitap incelememiz İsveç'teki Lund Üniversitesi'nde yüksek lisans çalışmalarını sürdüren Jewellord Nem Singh tarafından kaleme alındı. İncelemede Damien Kingsbury'nin derlediği *Violence in Between: Conflict and Security in Archipelagic Southeast Asia* kitabının kapsamlı bir incelemesini bulacaksınız.

Daha önceki sayılarımızda olduğu gibi bu sayımızda da son aylarda yayınlanan kitap ve makale dizinlerine yer veren Uluslararası İlişkiler Bibliyografyası'nı bulabilirsiniz.

Ayrıca bu sayımızda üçüncü cildimizde yayınlanan tüm sayılarımızın konu ve yazar indeksini bulabilirsiniz.

Bu arada Yaz 2007 sayımızın "Savaş" özel sayısı olacağını hatırlatır, bu sayıyla ilgili katkılarınızı 1 Mayıs 2007'ye kadar özel sayımızın misafir editörü Necati Polat'a (polatn@metu.edu.tr) göndermenizi rica ederiz.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere...

MAKALE ÇAĞRISI

ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Cil 4, Sayı 14, Yaz 2007

Özel Sayı

SAVAŞ

Misafir Editör

Prof. Dr. Necati POLAT, ODTÜ

Uluslararası İlişkiler'in bağımsız bir araştırma alanı olarak ortaya çıkışını hazırlayan unsurlardan en önemlilerinden biri savaş olgusunu kontrol altına almak ve yol açtığı yıkım ve felâketin tekrarını önlemek arzusuymdu. Günümüzde, bir yandan, gelişen yeni biçimleriyle savaş ve çatışma uluslararası politikanın ısrarlı bir gerçeği olmaya devam ediyor; diğer yandan, uluslararası diyalog zeminlerinin çoğalması, makul ve öngörülebilir siyasalara yönelme eğilimi, karşılıklı ekonomik bağımlılık, ulusal ve ulus-aşırı sivil toplumun gücünde ve siyasalara katılımında gerçekleşen artış gibi yeni olgular, bu kadim sorunun algılanmasını ve sonuçlarını etkiliyor. Öte yandan, klasik savaş olgusunda, değişen dünyaya uyumlu değişimler meydana geliyor ve savaş artık çok boyutlu bir düzlemde farklı araçlarla sürdürülen bir mücadele aracına dönüşüyor. Savaşların karakterindeki değişime paralel bir şekilde gerekçeleri ve felsefesi de değişiyor.

Bu çerçevede, Uluslararası İlişkiler dergisinde savaş olgusunu irdeleyen bir özel sayı (Yaz 2007) hazırlama kararı aldık. Savaşın siyasal, hukuksal, ekonomik, felsefi ve toplumsal yönleri ile yeni gelişmelere paralel olarak yeniden üretilen yapısı ve gerekçelerini ele alacak olan bu özel sayı, konu üzerinde özellikle olgusal ve teorik tahlillere yer verme amacı taşıyor.

Özel sayıya katkı yapmak isteyenlerin çalışmalarını, değerlendirmek üzere, 1 Mayıs 2007'e kadar özel sayı misafir editörü ODTÜ Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr.

Necati Polat'a (polatn@metu.edu.tr) iletmeleri rica olunur.

Katkılarda dikkate alınması gereken yayın ilkeleri, dergide ve internet ortamında (www.uidergisi) bulunmaktadır.